

Передплата

на «РУСЛАНА» вносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . . 20 кор
 на пів року . . . . 10 кор
 на чверть року . . . . 5 кор
 на місяць . . . . 1-70 кор

За границею.

на цілий рік . . . 16 рублів
 або 36 франків
 на пів року . . . 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милої і віри не возьмеш,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
 крім неділі і руских свят
 • 5½ год. пополудні.

Редакція, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під ч. 1.
 пл. Домбровського (Хорунщини). Ек-
 педиція місцева в Агенції Со-
 коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає-ся лише
 на попереднє застереженє. —
 Рекламациі неопечатані вільні
 від порта. — Оголошеня зви-
 чайні приймають ся по ціні
 20 с. від стрічки, а в «Наді-
 сланім» 40 с. від стрічки. По-
 дяки і приватні донесеня по
 30 с. від стрічки.

Похорони ліберального сторонництва в Угорщині.

(X) Угорське пересиленє перейшло в нову фазу, котра може довести до далекосяглих змін в розвитку австро-угорської монархії. Дня 1 серпня зібрало ся в Пешті тридцять і двох членів ліберального сторонництва, щоби заздалегоди живота відправити сему сторонництву темний похорон. Вправді загальна нарада про нарештє рішенє про долю сторонництва відрочено до 17. серпня, одначе вже нині можна вважати, що доля сего сторонництва рішена. Ухвала з дня 1. серпня лишає сему сторонництву двоякий вибір — або прийняти нову програму, котра би її зробила спроможною до злуки з коаліцією або приготувити ся на виступ дисидентів. Наколи ліберальне сторонництво прийме сю нову програму, тоді оно перестанє вступати, бо зрікає ся сего становища, котрого боронило підчас останніх виборів. Колиж виступлять дисиденти, тоді останки ліберального сторонництва не мати муть уже ніякого політичного впливу і значіння. Доля ліберального сторонництва рішила ся з тим днем, коли єї провідник і одинокий визначний член г-р. Стефан Тіса, що мів нею кермувати, усунув ся на бік. Г-р. Тіса очевидно усумнів ся що до будучини ліберального сторонництва, наколи до-раджував єму, пособляти коаліції, наколи она сего вимагати ме. Він прийшов до переконаня, що по таким пораженю в останніх виборах не зможе ліберальне сторонництво удержати ся супроти опозиційної коаліції. Скорож усунув ся на бік такий керманчик г-р. Тіса, можна вважати ціле сторонництво похороненим.

З ліберальним сторонництвом упала та головна підпора, котрою протягом тридцять осми років держала ся будівля здвигнена Деаком і дуалістичний устрій монархії, устрій, котрий Угорщині пособив до того

зросту, до якого она сегодня дійшла. Утворене в 1875 Кольманом Тісою ліберальне сторонництво уміло все приноровлювати ся до ідей популярних в Угорщині, а син Кольмана Тіси, Стефан, прийнявши національно-війскові домаганя комітету девятки, зближив ся так до сторонництва незалежності, що справедливо мів г-р. Апоні сказати, що єму похищено єго одіж. Інтерпретація піддавана ділові Деака довела наостанку до того, що діло Деака уступає місця зовсім суперечним поглядам Кошута. Наслідком сеї інтерпретації Деаківської угоди з 1867 дійшло до того, що передовсім від ліберального сторонництва відпали дисиденти під проводом г-р. Андрашого, відтак сторонництво Банфіого, а тепер найновіша група Земзея, ліберальне сторонництво опинило ся на похилій площі, котра пре єго до таких домагань, котрих оно не може дати.

Сими останками ліберального сторонництва скріпить ся угорська коаліція, а тим самим скріпить ся також напір на Корону, щоби уможливила коаліції обняти керму правління, а тоді почне ся повільний пере-стрій будівлі здвигненої в 1867 році. Упало ліберальне сторонництво, а з ним також угода з 1867 р., але чи нова доба, яку почне Угорщина, буде для неї така світла, як думають незалежні, покаже недалека будучина, покаже ся також, чи Угорщина дальше буде поступати в культурнім, економічнім і політичнім розвитку так, як доси.

Духовенство, а вчительство.

Над дуже важною квестиєю розвела ся полеміка між «Промінем» органом учительства, а «Нивою», органом духовенства, іменно що до відносин між народними діячами тих обох станів. Уже то правду сказати, загалом взя-

вши, нігде на Русі ті відносини не є ідеальними. В Галичині духовенство веде перед в народній діяльності, а важний учительський стан наче ігнорує; на Буковині дів ся противно: там учительство бере живішу участь в народнім житю, а загал румуно- та москвофільского духовенства виставляють на позорище народної сатири; ну, а на Україні, аві одно ні друге не від-гриває ролі в народнім житю: там шкіл нема, а батюшки зовсім вже потонули в москвистині. Принайменше не було видко ні одного представителя українського духовенства ні на сьвяті Котляревского в Полтаві, ні на ювілею Печуя-Левичкого в Києві.

В пересвідченю, що взаїмне отверте означенє свого становиска причинить ся до поліпшеня тих відносин, позволимо собі навести статью «Ниви», з якої заравом і видко, які рекримінації підносив «Промінь» против загалу духовенства. Виводи учительского органу називає «Нива» почасти «слухними і привидливими», але богато також з них «некритичними а часом і подиктованими „злою волею“». Найголовнішою хибю автора уважає «Нива» те, що «він узагальнює хибі одиниць і анатемізує загал». Опісляж так дальше виводить:

Ми вже нераз підносили, що школа се для сьвященника друга церква і що легкодушним сьвященником є той, що єї занедбує. Колиж так, то ясно буде кождому, які повинні бути відносини між сьвященником а тим, під котрого управою і опікою находить ся школа. Один і другий се два рівнорядні просьвітителі народа, се дві інтелігентні сили, яким суджено безпосередно працювати над «меншим братом». Буде між ними згода і єдність, то на сїм зискає тільки народ. І маємо приміри такої єдності, такої взаїмної помочи; а які наслідки з сего, як скоро і красно підносить ся спільними силами нарід під кождим зглядом, можна собі представити. Колиж замість згоди і єдності — сварки і ворожнечі, там про народну роботу трудно і подумати.

Якж бувають причини тої неприязни, того

Задля любви.

«Коліж я забуваю про всі клопоти останніх часів і кажу тобі: Орісю, застанови ся, не кажи — ні, поки нераз не роздумавш над сим, чи твоє серце, чи упір піддали тобі се рішенє: чи ще й тоді обставалаб ти при своїм упорі?»

Дивно, безголосно і повільно виходили єї слова з уст поважного чоловіка, що споглядав певним зором на миленьку стать дівочу. Хоч він видимо здержував ся, можна було бачити, що нетерпеливо вижидає відповіді. Лице гарної дівчини, до котрої він промовляв, було зимне і нерухоме, а відповідь, яку она тепер дала, свідчила про єї рішучість.

«Називай те, як хочеш, Андрею», промовила она повільно, «але се є на всякий спосіб моя невідклична постанова, що ти маєш вибір поміж мною а твоєю матірью... я не хоху жити в трійку, я тебе хоху — самого і я се тобі тоді говорю, коли я тобі дала слово. — Я зовсім внакше вихована як ти і я не можу сего задля старої женщины позбути ся, з чим я зростаю.»

Роздратований Андрій приступив близько до Орісі. «Орісю, — промовив він дрожащим голосом, — та звичайна женщина се моя мати

— чи ти знаєш, що то значить? Мабуть ні, бо ти своєї матери не зазнала. Серце, що лише для мене било, рука, що для мене посідала ся з роботи, і уста, що голодували лише для того, щоби я, одинак, мів учити ся. А тепер я маю сказати — мамо, та, що має бути твоєю невісткою, соромить ся тебе, Орісю, чиж ти не відчуваєш сего, що се убийство?»

Молода дівчина покивала головою. «Може», промовила она задушливо, «а ти думаєш, що так само не можна би назвати убийством сего, що я малаб в спільнім житю позбути ся серед щоденної грижі і повільного відчужуваня товариських форм і звичаїв?»

«Твоя мати є вельми добра женщина, алеж она проста селянка і я тобі се кажу в останнє. Андрію — она або я. Возьми з моїх грошей, скільки хочеш, подбай для неї о всяку вигоду, але зроби так, щоби ми були самі.»

Доктор Андрій Коваленко зітхнув важко, поки здобув ся на відповідь. «Добре, нехай так буде, то я її вибираю, коли ти єї соромиш ся задля єї стану, я соромлю ся тепер тебе і мого почуваня для тебе, котрим я переняв ся для тої, що не має душі! Мужеске лице Андрія горіло і мінило ся від боротьби а він помало звернув ся до дверей. «Так прощай, Андрію, — промовила Оріся Соколовска

тихим голосом, а золотий перстень з єї пальця зсунув ся на єго руку, «хто зрікає ся без боротьби, не заслуговує се посідати.»

Андрій пустив перстень на землю. «Веде ся боротьбу о найважнійшу справу!» — відповів він спокійно, — а я також веду боротьбу о мій синівський обовязок, о пошану самого себе». Так они розійшли ся.

Широкий перстень золотий лежав усе ще на землі, а молоденька постать стояла нерухомо і гляділа за Андрієм, що вийшов з хати, не оглянувши ся.

«Я мусіла остати рішучою», — шептала она для свого оправданя, — «а він ще верне». Але він не вернув. Хоч як боліло єго серце, а туга за нею тягнула єго — він не подав ся! Для не-го все те скінчило ся! Єго мужеска постанова не знала примиреня, він вибрав, що мусів вибрати і умів з тим погодити ся. Але він помилив ся, думаючи, що для простої женщины добродушної в селянськїм чіпці і хустці була тайною єго внутрішня боротьба. Она терпіла разом з ним в двох так тяжко, бо не хотіла дати по собі пізнати, що знає про єго журбу, позаяк не могла як давніше притуляти єго голову до свого серця. Хто се їй сказав, — темні синці під очима — резигнація около уст сина і зникненє єї портрету з єго столика. Хвилюк они ішли ра-

злого пожиття між учительством а священством? З гори заповідаємо, що ми не будемо шукати за тими причинами самі, як також не будемо за ними шукати і по другій стороні, се є, у наших учителів, а обмежимо ся тільки на тім, що пише «Промінь», значить одна тільки інтересована сторона.

Отже по гадці автора згаданої статі «Проміня» то «першою і послідною сего причиною: духовенство бачить загрожені власні свої інтереси і свій авторитет», розумієсь, через учительство. Як се «Промінь» аргументує, а ще перше, як він се розуміє? Відносини між учительством а духовенством, каже він, заострюють ся, пропасть росте. Многі з учителів ужалюють ся на своїх священників, що ті спляють їх просвітну діяльність на селі, що повнять роллю жандармів і шлють доноси на них до властей... Причину сего несе мабуть той ліберальний дух часу, що йде з заходу до нас, що бажає промостити шлях вільній думці, ясній правді, свободному нічим не в'язаному вірованню сущности а не глупій тільки формі — що хоче рівнати стани і людей... Той дух, ті вільнодумні погляди і найновіші здобутки науки, що проваляють столітні заскорозлі вірованя, починають оживляти і наше учительство. Оно почуло свою гідність чоловічу, забагло для себе ширшої просвіти, порозуміло вагу своєї задачі і забагло усі власні здобутки знаня закинути в найширші маси. Та тут наткнуло ся на духовенство, значить найбільш консервативну верству, ворожу всякому новаторству, бажуючу весь вплив і власть держати в своїх руках... Тепер побіч авторитету священника починає зростати повага учителя; дві сили стають проти себе: по один бік учитель, котрий попирає поступ, по другий бік священник; він боїть ся тої нової живої струї, бо чує, як в міру просвіти народа меншати ме єго дотеперішній абсолютний авторитет в селі, як підорве она основи і єго матеріального положеня. Отсе причина ворожнечі. Тут байдуже, запевняє далі «Промінь», про інтереси народні, тут байдуже навіть про інтереси обрядові — тут ходить передовсім о інтереси чисто кастові клерикальні¹⁾. На се дає нам автор по одному примірови.

До дальших закидів, які робить ся в статі духовенству, ми ще прийдемо, а тут задержимо ся трохи над сею найважнішою по гадці автора, причиною взаїмного ворогованя духовенства з учительством.

Аби повірити, що наведена автором «найважніша» причина може бути взагалі причиною ворогованя між учительством а священством, на се треба не знати нашого учитель-

¹⁾ Тут мусимо з признанем піднести, що се стрічає ся нам перший раз подібати в наших часописях правдиве розуміє слова: Клерикалізм, клерикальний... Доси навіть така «європейська» часопись, як «Діло» ідентифікує, розумієсь, малпуючи жидів, клерикалізм з католицтвом чи християнством. Я.

ства. Наше учительство не є цілком таким, яким єго малює автор статі. Вперед треба вилучити, як се зрештою робить і сам автор, старше учительство. Лишить ся тільки молодше. А чи багато з тих молодих учителів є таких поглядів і переконань, що наш автор, чи багато є між ними таких горячих «просвітителів» і «поступових» патріотів, яких він описує? Бувають, правда, але се рідкі виїмки, які як раз редагують «Промінь».

Але припустім, що так є, як представляє автор; припустім, що в якімсь селі учитель, замість пильнувати школи і в вільних хвилях дійсно просвічати селян в читальнях чи де там, замість закладати курси анальфаетів, крамниці, шпихлірі і т. д. зачне вести радикальну агітацію, зачне ширити «поступ»²⁾, зачне народити, який не вміє читати, морочити голову Дарвіном, якого творів сам навіть на очі не видів зачне перед ним пописуватись знанем найновіших «здобутків науки» таких учених поваг, як Франка, Павлика і т. д., чи тоді той священник має сидіти тихо, має мовчати і дозволити деморалізувати повірений собі нарід? Ні, коли він має бути дійсним священником-душпастиром він мусить виступити проти такого учителя! Що автор видить в с'їм тільки інтерес матеріальний духовенства, се тільки свідчить про те, як низько етично може впасти чоловік під впливом тих «найновіших здобутків науки».

Але, як кажемо, у нас таких учителів дуже небогато, тому над сею «найважнішою» причиною ворогованя шкода й задержуватись довше.

Другорядними причинами мають бути: гордість та амбітність духовенства, денунціаторство, легковаженє учителя і т. д. Про причини національні, або як то ми їх називаємо: «політичні» чи «партийні», ми й не згадуємо, бо вони не тільки ріжняють духовенство і учительство... Як бачимо, закиди тяжкі, тяжші для нас, як для кого небудь, тим більше, що ми маємо якраз учити покори, братної любови ближнього-пошанованя в н'їм людського достоїнства, що ми в інтересі самої віри повинні цінити просвіту отже й учителів... Але тут повторяємо те, що ми вже сказали в горі: автор узагальнює те, що стрічає ся тільки у одиниць. Навести з огляду на майже три тисячі нашого духовенства хочбу і сотку таких примірів, се ще за мало аби посуджувати весь загал о ті гріхи. Що ж

²⁾ Наші радикали, не розбираючи, як звичайно глибше того, що говорять і пишуть, осьмішують ся заєдно тим своїм «поступом». У них тої «поступ» щось таке, чого вони самі не розуміють. Одно вони знають: кождий радикал, соціаліт, атеїст, всі редактори «Проміня», «Н. Гр. Голосу», «Л. Н. Вістника», «Волі», «Комара», то поступовці, а все проче то ретрогради, дурні... Чиж вірочий, чиж протівник теорії Дарвіна, чиж протівник соціалізму і атеїзму, уже не може бути поступовцем?? В такий спосіб треба би ретроградами і дурнями назвати переважну більшість найчільвійших учених. — Я.

тикаєсь того, неначе би наше духовенство протівилось взагалі школі, то се вже закид подиктований злою волею. Фактом прецінь кождому звісним є, що всяке духовенство опікувалось і де треба і нині опікуєсь та закладає ріжнородні школи.

Виходить отже, як є й по правді, що відносини між нашим духовенством і учительством еще не повинні бути такі злі, як се представляє автор. У нас таких «...істів» і таких «поступових» учителів, як автор обговорюваної статі та деякі інші редактори «Проміня», можна почислити на пальцях. Виїмками також такі священники, про яких пише «Промінь».

Вкінці признати мусимо, що має багато слушности автор в тім, де говорить про пильнованє нашими священниками годин релігії в школах. Ми також про се недавно писали і цілком не хвалили тих, що так поступають. Але незгідно вже з правдою пише автор, немовто по наших школах дівтора і учительство прямо замучувані усякими релігійними практиками. Чи то вже така мука раз в неділю на годинку в часі літної погоди піти з дітьми до церкви? Або навіть і через тих два-три літні місяці щоденно рано перед наукою, як де є такий звичай? А водить ся се тільки по містах, бо ледви, чи де такий звичай по селах. Автор жалує дівтору, що в холодні, дощеві дні осінні неодна дитина боса, неодягнена гаразд перестоює в студевій церкві годинами (!). А хто ж сему винен? А вжеж сам учитель, бож в холодні, дощеві дні не повинен вести до церкви дітей і то ще босих і зле одягнених.

Ми перейшли у важніших виїмках цілу довеззну і, най не буде во гнів авторови, досить запутану статю про відносини духовенства до учительства і розібрали деякі причини ворогованя між сими двома станами, причини подані учителем. Що причини ворогованя, як де вони є, можуть бути не тільки по стороні священника, на се ми вже натякнули в горі, але про се ми тут не хочемо говорити. Ми бачили, що причини, скажім, засадничої або загальної натури нема, а подані автором другорядні причини є знова натури личної, приватної, отже не не грають тут великої ролі. Повторяємо еще раз, що ворожнечі в такому степені і в таких розмірах, як се представляє «Промінь», не повинно бути і дійсно нема, а як де вона є, повинна в народнім інтересі цілком уступити і учитель з священником повинен жити в як найліпшій згоді, бо тільки спільними силами зможуть успішно працювати для добра нашого народа. Я.

Політичні вісти.

З Відня телеграфують про рішенє в справі рівнобіжних клас в Опаві. Іменно они будуть знесені, а на їх місце утворена самостійна чеська, учительська семінарія в Польській Остраві,

зом побіч себе. «Лише не доторкувати ся того, як довго оно коле і пече», подумала стара. Але він опісля таки прийшов до неї, як смеркло ся, а серце змякло і уста відкрили ся. І тоді молодець розкрив своє серце, обережно і спокійно, щоби її не вразити.

Мати дивила ся в темряву на дворі і забула, як она голову свого одинака притулила до своєї груди.

«Задля мене», промовила она як би з кросоня, «задля мене самої». Єї серце переняло ся безмежною утомою, що зве ся старостю і багне піти за вітцем. Она зложила руки і шептала щось незрозумілого, она гляділа за головою сина і не могла її найти, так потемніло їй в очах — бідувала — голодувала — задля него — а тепер мала стати — ні, ні — не єму, але їй, високого роду дівчині, також матірю — бож всі потребують материнської любови — богачі і бідні. В тій хвилі прийшла їй на думку рішуча постанова. Она покине сей світ, тихо і без наріканя, одного дня она умре, а тоді та дівчина, котру полюбив єї син — так горячо і безпечно, се ніхто не знав так добре, як она, — спровадить ся сюди, на єї місце, як она їй уступити ся. Се було для неї легко зрозумілим, щоби она вступила ся із сего світа, бо на щож єї тепер було треба. Она не могла вже працювати, до то-

го треба сильних рук і веселих сердець. Їх серця були горячі, а єї серце було від нині мертвоє, Син вправді жалкував би за нею в першій хвилі, але замість того прийшла би молода любка з єї всіма солодощами, а на останку все забуло ся. Чим довше она над тим думала, чим більше протягало ся і блідло лице єї сина, тим сильніше напоминає єї внутрішній голос покинути світ.

Раз якось она вже рішила ся. Она взяла лист паперу і почала великими буквами, як то звичайно пишуть діти, писати, але єї слова були кровю писані. Сі слова були звернені до судженої сина, котру она не перестала такою вважати.

«Я бачу що я вже задовго на с'їм світі», писала она, «і я покидаю сей світ. Але ви повинні вернути до мого сина і бути при н'їм та єго розважувати. А як він схоче піти на мою могилу, пуєтіть єго спокійно, се єго втихомирить, а я не серджу ся на вас, що ви не хотіли зо мною жити — я благословлю вас, mimo всего того, бо він вас любить, — а кого він любить, того люблю і я».

Орися Соколовска відчула се тяжко! Єї горда душа пручала ся з розпуки проти остерігаючого голосу серця а жаль почав заглушувати бурян зарозумілости, засіяний чужими, пла-

тними руками в молодім сотворію, що не знало родителів. Смершу була она певна, що Андрій верне до неї. Але тимчасом минув день за днем, а коли він не приходив, побачила она, що «се не жарт!». Тоді она зрозуміла поважанє і любов сего чоловіка, котрий її покинув, щоби сповнити синівський обовязок, пізнала пусте, ничтожне житє, і банованє за старою рукою — матерю. Она тулила ся до білої подушки на своїй постелі, щоби голосно не заплакати, — а втрапивши єго, пізнала доперва, чим він був для неї. В таким настрою дістала она лист писаний негарними буквами. Як буря потрясли єї слова поганими, порохнявими галузями єї серцевого дерева. «Ти не хотіла її мати у себе — ти бояла ся єї уст і єї рук, а она благословить тебе, ти вцілила її в серце і она хоче покинути сей світ. Та аганяєш її із світа, а она не має на се иншої відповіді, як, «хто любить мого сина, того і я люблю».

Горда постать упала нараз на вколішки. «Господи Боже, змилосоуди ся, не допусти, щоби було запізно, позволь мені направити, в чім я провинила ся». І Орися Соколовска пірвала темний плащ з шафи, взяла гроші з собою і побігла до неї, до дому. Нараз дістала ся до неї, кинула гріш візникови, що задержав спінені коні і побігла до хати, в котрій жила бо-

сказати, вільно робити, що хто хоче. Найчастіше бавимося в балу (пильку), або ідемося купати до ріки, або до лазні. Кожда компанія має свою лазню як також приряди до умивання, є зимна і горяча вода в кождий час а в австрійським війську ходивем умивати ся до керниць, або два три дни був не умиваний, бо не було часу умити ся. Пожива тут дуже відповідна. Жовніри їдять при столі, підчас їди услугують вейтри (кельнери), кождий собі розкаже принести, що ему ся любить. Звичайно на один обід, вечеру або свідане є кілька страв. На четвертого юлія (ювілей свободи — Ред.) передовсім украсили кухню в різні цвіти, також столи були окрашені, на столах находили ся всілякі страви. Не буду описувати, які страви були, досить, щосьмо дуже весело святкували Fourth of July. По полудни поплилисьмо на прогулку на воевнім кораблі, котрий був повбираний пречудно, музика військова грала прекрасно, а особливо коломийка сподобала ми ся, бо цілком була подібна до рускої. Кождий був вдоволенний з такої забавки. Добре тут і те, що тут ніхто нічо не украде, мож зіставити свої річі або гроші не замкнені, ніхто не рушить те, що не до него. Також маєм привітливое обходжене зі сторони старших. Без вагання можна що небудь запитати, в кождий час відповість, і витолкує, що не розумію. Як я був на рекрутинг стейшен в Коломбус, Огайо, то межі тисяч рекрутами було нас три Русини, Поляків около пятайцять і два Словаки. Кождий з них встидав ся признати до своєї народности. Що до мене то я не встидаю ся; офіцари знають, що я Русин, але мені за то добре, кождий час маю ласкаве привитане або і випитують ся, як то в моім краю, яке правительство, чим ся переважно люди займають, як то при австрійським війську і т. п.

Посмертні оповістки.

Володимир Олійник, асистент при катедри зоології на черновецьким університеті, упокоїв ся дня 2. с. м. в Чернівцях в 25. році життя. В. в. п.!

Наука, штука, література.

— Не жартуй! полька-мазурка на фортепян, уложив Я. Лопатинський ор. 9. Українська Накладня — Львів. Є се уже третє число видаваної заходом «Укр. Накладні» бібліотеки музичної п. з. «Торбан» та представляє ся як зовнішнім виглядом так і музичним змістом дуже інтересно. Ся мазурка, гарна задля своїх модуляцій та мелодійности, є одним з красніших творів нашої небогатої літератури фортепянної, тому повинна находитись в кождій рускій хаті. Ціна 70 сот. Набути можна в книгарнях. На провінцію висилає: Українська Накладня — Львів, Вроновська 8.

Телеграми

з дня 5. серпня.

Градець. Grazer Tagbl. доносить з міродатних кругів віденьских, що вже покинено гадку переміни кабінету бар. Гавча на парламентарне міністерство.

Рим. Агенция Стефаніого заперечує донесеня деяких газет про занедужанє папи. Папа приймав вчера рано і по полудни численні депутациї з цілого світа, котрі складали ему желаня з нагоди роковин вибору папою.

Владивосток. Пет. аг. тел. доносить, що в заліві Гошкоріче коло Владивостока стоїть японська ескадра, зложена з 1 кружляка і 4 торпедовців, призначена до блокади Владивостока.

Петербург. „Русь“ доносить, що 12. с. м. як в день уродин царевича цар має оголосити амнестию для переступників релігійних і політичних.

В музичній бібліотеці п. з.

„Торбан“

вийшли уже слідуєчі твори:

ч.	Автор	Заголовок твору	Ціна К/е
—	Ярославенко	1-ий Народний марш на форт	1 —
1.	Ярославенко	Любощі, вальці на фортепян	1 50
2.	Ярославенко	Сьпіваник для шк. нар. Ч. I.	— 50
3.	Лопатинський	Не жартуй, мазурна на форт.	— 70

Видає і висилає:

УКРАЇНЬСЬКА НАКЛАДНЯ
Львів, Вроновська 8.

Видає і відновідає за редакцію: Лев Лопатинський.

Кашель!
Хто на него терпить, най уживає випробованих усмиряючих і смачних
Kaiser's Brust-Camarellen

2740 нотар. потверджених свідочств стверджує певний успіх при кашлю, хрипці, катарі і флегмі.

Пачка 20 і 40 сотиків. Правдиві лише з маркою охоронною «Три сосни». Склади: у Львові: С. Гай, аптека; Зигм. Рукер, аптека; Петро Міколай і Ска, дрогуєрия; Якоб Байзер, аптека; О. ф. Вінклер і Спн; Кароль Палевский, аптека; Ів. Пінелес; М. Лазовский аптека; Адольф Ашкенази, аптека під зол слонем; І. Шлес-Поратинський, аптека; Антон Ербар; Едмунд Курпер, дрогуєрия; Лев Каллер, аптека в Бродах; Ноахим Фрідман, апт. в Миколаєві; Зигм Ротенберг, аптека в Олеську; Герм Енглендер в Перемишлянах; Мартян Собель в Стрию, Д. Роінгер, апт в Збаразі; Моріц Бібрінг, апт. в Станиславові; Стан. Бурса в Косові; Юліян Новицкий, апт в Печеніжині; Е. Стенцель, апт. в Коломиї; Адольф Дуретер, апт в Бережанах; Зигм. Ля дес, аптека в Вишнівчину; Володислав Наглік окр. апт. в Бережанах; В. Фальк, дрогуєрия в Станиславові; І. В. Лик, дрог. в Ярославі; Е. Геллер в Надвірні; С. В. Лявгінгер в Самборі; Др. Юл. Францос, апт. в Тернополі; Вільг. Ляндесберг, апт. в Бродах; Здислав Завалкевич в Камінці; Г. М. Фішер апт. в Станиславові; Аптека під Білим Орлом В. Філіпка в Н. Санчі; Лавр. Цімерман маг. фарм в Підволочисках; Гн. Гешелес, апт. в Городну; Ст. Фалілевский, апт. в Балгороді.

Лев Лопатинський.

★ ★ ★ Перед і за кулісами
та другі оповіданя. ♦ ♦ ♦
— — — Ціна 1 К. — — —

Зміст: *Перед і за кулісами. — Будник 417. — Ягоди. — Атак серця. — Збиточки. — Акторске щастє.*

Набути можна в Ставропільській книгарни.

Всілякі
КУПОНИ
вильосовані
цінні папері
виплачує без потрученя
провізії або коштів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.

Композиції Ярославенка на фортепян
* „ЛЮБОЩІ“ *
вальці по К 1-50,
* 1-ий Народний Марш *
по К 1-00
продають ся по всіх книгарнях у Львові і в Перемишлі, в Станиславові у Штавахера, в Чернівцях у Пардінього, в Самборі у Гайзіра в Тернополі у Комоневського і в Коломиї у Оренштайна.

Що року горять хлопські міліони неасекуровані!

„ДНІСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (Ринок 10) одинокє руске Товариство асєнраційне обезпечає будинки, движимости, збіжє і пашу на случай пожежи. По пожарі виплачує „Дністер“ зараз відшкодованя; оцінку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 літ виплатив „Дністер“ відшкодовань в сумі 5 міліонів, 340 тисяч корон.

ФОНДИ „ДНІСТРА“ виносять (з кінцем р. 1904) суму 1,183,874 кор. і уміщені суть в цінних ванерах.

В „ДНІСТРІ“ єсть обезпечених більше як 300.000 будинків. На покритє хат черепом дістають члєни „Дністра“ позичку в Товаристві кредитовім „Дністер“.

ПОЛІСИ „ДНІСТРА“ приймають ся при всіляких позичках в Банку краєвім, касах ошадности і касах сиротиньских.

ЧИСТИЙ ЗИСК по скінченім році звертає ся членам; в літах 1901—1904 звернув „Дністер“ членам 284.857 кор.; (за літа 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії)

АГЕНЦІЇ „ДНІСТРА“ находять ся у всіх містах і більших селах і треба подавати обезпеченє через агента; господарі письменні повинні старати ся о агенції „Дністра“ в таких сторонах, де инші агенти „Дністра“ не роблять.

Агенти „Дністра“ заробили вже провізії 662.807 корон.

НА ЖИТЄ обезпечає ся тільки через „Дністер“ в Товаристві Крак.; свою провізію від сих обезпечень дає „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

„Дністер“ припоручили Преосв. Епископські Ординаряти.

До
Америки і Канади
перевозить найдешевше і busідхо
ЛІНІЯ КУНАРДА
заступництво для Галичини
ЙОСИФ АЙЛЄ
у Львові, улица Браєрівска ч. 6.

